

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT (PAD)

INS Vilablareix

Maig 2022

Data d'aprovació al Consell Escolar: 12/07/2022
Actualització febrer 2024: CAD s'anomena CAEI

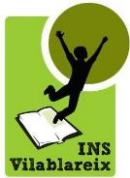

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
2. DIAGNOSI DE LA DIVERSITAT DEL CENTRE	3
2.1 Tipologia d'alumnes amb necessitats educatives específiques de suport educatiu (NESE).....	4
2.2 Concreció i evolució de la diversitat existent a l'INS de Vilablareix	5
2.3 Conclusions de la diagnosi	6
3. MESURES I SUPORTS PER A L'ATENCIÓ EDUCATIVA DELS ALUMNES.....	7
3.1 Mesures i suports que el Departament d'Educació proposa als centres de Catalunya per atendre la diversitat	7
3.1.1 Mesures i suports universals	8
3.1.2 Mesures i suports addicionals.....	8
3.1.3 Mesures i suports intensius.....	9
3.2 Mesures i suports concretes a l'INS Vilablareix.....	10
Mesures de caràcter universal	10
Mesures de caràcter addicional.....	10
Mesures de caràcter intensiu.....	10
3.3 Recursos de l'INS Vilablareix.....	11
Recursos humans	11
Recursos materials (instal·lacions).....	12
Altres recursos	12
4. ORGANITZACIÓ DEL TRACTAMENT DE LA DIVERSITAT AL CENTRE.....	13

ANNEXOS

ANNEX 1: Tipus de mesures addicionals i intensives contemplades al Decret d'Inclusió	18
Mesures i suports addicionals	18
Tipus de mesures i suports intensius	18

ANNEX 2. Grup SIM i Projecte Singular	20
Grup SIM	20
Projecte singular	21
ANNEX 3: Full de derivació a la CAEI	22
ANNEX 4: Model de PI del centre	23
ANNEX 5: Orientacions generals dels PI (TDAH, Dislèxia, TEA)	27
Orientacions metodològiques TDAH/TDA	27
Orientacions metodològiques Dislèxia	28
Orientacions metodològiques TEA	30
ANNEX 6: Protocol de derivació al grup SIM	34

1. INTRODUCCIÓ

Aquest document, que forma part de les NOFC del centre, pretén ser la sistematització i guia de les mesures i recursos d'atenció a la diversitat de l'INS Vilablareix.

És un document elaborat tenint en compte diferents factors:

- Els recursos del centre
- La realitat i entorn social del centre
- El marc normatiu
- L'experiència del centre des dels seus inicis

L'objectiu, és clar, de l'atenció a la diversitat és arribar al màxim nombre d'estudiants, esdevenint un centre inclusiu que fomenti alhora l'equitat i l'ensenyament personalitzat de qualitat.

El marc normatiu base és:

- La Llei Orgànica 2/2006 d'Educació (*LOE*)
- La Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'Educació (*LEC*)
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (*Decret d'Inclusió*)

El document marca unes pautes i línies generals, però la concreció de l'atenció a la diversitat s'adaptarà, a cada curs, a la realitat dels seus estudiants i als canvis normatius si aquests s'esdevenen.

2. DIAGNOSI DE LA DIVERSITAT DEL CENTRE

Segons la LEC, l'atenció a la diversitat consisteix en l'aplicació de mesures curriculars, metodològiques, organitzatives i/o psicopedagògiques que permeten personalitzar l'acció educativa per a tots l'alumnat. Aquestes mesures han de permetre reduir les barreres d'accés a l'aprenentatge i a la participació, a fi de facilitar el progrés de tots els alumnes, prevenir les dificultats de l'aprenentatge, i garantir el benestar emocional i social i la convivència de tots els alumnes, amb el compromís de tota la comunitat educativa.

Així doncs, des de l'INS el que es proposa amb aquest document és establir uns criteris o línies d'actuació per a la concreció de l'ús i optimització dels recursos (humans, d'instal·lacions o altres) interns i externs (EAP, Serveis Socials...) per tal d'oferir una educació personalitzada adequada a tots els estudiants del centre.

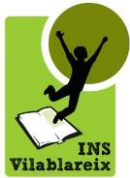
Aquest concepte d'atenció a la diversitat és molt ampli, ja que hi ha moltes tipologies d'estudiants als que cal donar una bona resposta educativa, i pot incloure mesures que van des de petites adaptacions d'aula fins a modificacions curriculars o grups singulars amb horari extern.

Anem a concretar com podem categoritzar aquesta atenció a la diversitat, seguint la nomenclatura que introdueix el Decret d'Inclusió.

2.1 Tipologia d'alumnes amb necessitats educatives específiques de suport educatiu (NESE)

Segons el Decret d'Inclusió, l'alumnat NESE inclou:

- a) Els alumnes amb **necessitats educatives especials**, associades a discapacitats físiques, intel·lectuals o sensorials, trastorns de l'espectre autista, trastorns greus de conducta, trastorns mentals, i malalties degeneratives greus i minoritàries. Són els que anomenarem alumnat NEE.
- b) Els alumnes amb necessitats educatives derivades de situacions socioeconòmiques i socioculturals especialment desfavorides.
- c) Els alumnes d'origen estranger amb necessitats educatives derivades de la incorporació tardana al sistema educatiu, de la falta de domini de la llengua vehicular dels aprenentatges i de l'escolaritat prèvia deficitària.
- d) Els alumnes amb trastorns d'aprenentatge o de comunicació, entesos aquests últims com a trastorns que afecten l'adquisició i l'ús funcional del llenguatge.
- e) Els alumnes amb altes capacitats derivades de la superdotació intel·lectual, els talents simples i complexos i la precocitat.
- f) Els alumnes amb risc d'abandonament escolar prematur.

2.2 Concreció i evolució de la diversitat existent a l'INS de Vilablareix

Històricament el centre reserva 2 places de cada grup per a alumnat NESE. A la realitat, però, n'hi ha més, ja que molts no venen dictaminats de primària i es regularitzen¹ quan ja són al nostre institut.

El PAD del centre inclou un històric d'aquestes dades, però aquestes no poden esdevenir públiques i per això en la versió web s'han obviat.

¹ Tenen un diagnòstic clar dins la classificació NESE, elaborat des de l'EAP i/o des de l'equip d'orientació del centre.

2.3 Conclusions de la diagnosi

Observant l'històric obtenim diverses conclusions:

- Des del centre ens preocupa el gran desajust existent entre la diversitat que detectem, i aquella diagnosticada des de l'EAP, que és molt menor. Els criteris de diagnosi del servei són molt restrictius i consideren NEE molts pocs alumnes.
- El percentatge d'alumnat NEE detectat i/o dictaminat des de l'EAP ha anat baixant des del curs 17/18 (*de fet, si ens restringim a l'alumnat no social, el percentatge dels darrers dos cursos és inferior a 1% si es consulta al SIC*), mentre que la demografia del centre ha anat en augment², i la realitat del centre, com mostren les dades de PI, té una tendència contrària i cada vegada hi ha més alumnat que presenta necessitats educatives específiques i, a més de ser NESE, podrien ser considerats NEE.
- Tant des de l'EAP com des del centre es constata que el nombre d'alumnat NESE va en augment a cada curs, fet que sembla coherent amb el creixement demogràfic de l'institut.
- Caldrà que des del centre es destinin recursos al tractament i diagnosi de tot l'alumnat NESE, i es dissenyin, segons els recursos de què es disposin, estratègies pedagògiques per a aquests estudiants.

² Concretament, al curs 19/20 va entrar la línia més nombrosa del centre, amb prop de 160 estudiants, i cap d'ells venia inicialment amb dictamen de primària.

3. MESURES I SUPORTS PER A L'ATENCIÓ EDUCATIVA DELS ALUMNES

3.1 Mesures i suports que el Departament d'Educació proposa als centres de Catalunya per atendre la diversitat

MARC LEGAL

La Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació (LEC) en el seu article 57 estableix que els centres que imparteixen l'educació bàsica han d'adoptar les mesures pertinents per atendre la diversitat de l'alumnat i que correspon al Departament d'Educació, en un context d'organització flexible de l'educació bàsica, establir els criteris que han de regir l'atenció a la diversitat i orientar els centres per a l'aplicació de les mesures organitzatives i curriculars corresponents. Igualment, correspon al Departament d'Educació establir els criteris a què s'han d'ajustar les mesures que adoptin els centres per atendre els alumnes amb necessitats educatives específiques i per atendre els alumnes amb altes capacitats.

Per la seva banda, el Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (*Decret d'Inclusió*), determina, en el seu article 7 que:

- Les mesures per a l'atenció educativa són les accions i actuacions organitzades pels centres destinades a facilitar l'accés a l'aprenentatge i a la participació, a fi de permetre el progrés de tots els alumnes, prevenir les dificultats de l'aprenentatge i assegurar un millor ajustament entre les capacitats dels alumnes i el context educatiu.
- Els suports són recursos personals, metodològics i materials, i els ajuts contextuals i comunitaris per tal d'aconseguir les mesures planificades, i així també l'èxit educatiu de tots els alumnes.
- Les mesures i els suports s'han de preveure en el projecte educatiu de centre i a les normes d'organització i funcionament de centre.
- Aquestes mesures han de preveure el grau d'intensitat de suport que correspongui.

CLASSIFICACIÓ DE LES MESURES I SUPORTS

El mateix Decret d'Inclusió classifica aquestes mesures i suports en tres tipus:

3.1.1 Mesures i suports universals

Són accions i pràctiques, de caràcter educatiu, preventiu i proactiu, que permeten flexibilitzar el context d'aprenentatge, proporcionen als alumnes estratègies per facilitar-los l'accés a l'aprenentatge i a la participació, i garanteixen l'aprenentatge significatiu de tot l'alumnat i la convivència, el benestar i el compromís de tota la comunitat educativa. **S'adrecen a tots els alumnes.** Els apliquen tots els professionals del centre.

3.1.2 Mesures i suports addicionals³

són actuacions educatives que permeten ajustar la resposta pedagògica de forma flexible i temporal, focalitzant la intervenció educativa en aquells aspectes del procés d'aprenentatge i desenvolupament personal que poden comprometre l'avenç personal i escolar. Han de vincular-se a les mesures i als suports universals previstos al centre.

Estan destinades als alumnes següents:

- alumnes de l'avaluació dels quals es desprèn que tenen dificultats en l'aprenentatge;
- alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu;
- alumnes que simultàniament cursen l'ESO i estudis de música o de dansa, o tenen una dedicació significativa a l'esport;
- alumnes que temporalment necessiten un recurs que doni resposta a determinades condicions de salut, al compliment de mesures judicials d'internament, o a l'adopció de mesures de protecció de caràcter residencial.

Aquestes mesures es determinen a partir de la **detecció** per part del tutor, la família i l'equip docent. Si la CAEI⁴ ho determina, l'EAP o l'orientador n'han de fer una avaluació psicopedagògica. En el cas d'alumnes d'origen estranger, els ELIC⁵ poden col·laborar.

³ A l'ANNEX 1 es poden consultar els diferents tipus de mesures addicionals, i de mesures intenses, que contempla el Decret d'Inclusió.

⁴ **Comissió d'Atenció a l'Educació Inclusiva** (anteriorment s'anomenava CAD: Comissió d'atenció a la diversitat)

⁵ Els ELIC són els equips d'assessorament i orientació en llengua, interculturalitat i cohesió social que donen suport al professorat en l'atenció a la diversitat relacionada amb l'alumnat, especialment procedent

3.1.3 Mesures i suports intensius

Són actuacions educatives extraordinàries adaptades a la singularitat dels alumnes amb necessitats educatives especials, que permeten ajustar la resposta educativa. Han de sumar-se a les mesures universals i addicionals de què disposa el centre.

Es planifiquen per als alumnes amb necessitat específica de suport educatiu, si així ho determina l'informe de l'EAP (de reconeixement de necessitats específiques de suport educatiu), i especialment per als alumnes següents:

- alumnes amb necessitats educatives especials;
- alumnes amb necessitats educatives derivades de situacions socioeconòmiques i socioculturals especialment desfavorides;
- alumnes amb risc d'abandonament escolar prematur;
- alumnes amb altes capacitats derivades de la superdotació intel·lectual, els talents simples i complexos i la precocitat.

En forma d'esquema, podem representar aquesta classificació com segueix:

Tipus de mesures	A qui van dirigides	Qui les aplica
Universals	Tot l'alumnat	Tots els professionals del centre
Addicionals	Alumnat NESE no NEE	Els docents i orientadors, assessorats pels professionals d'orientació educativa
Intensives	Alumnat NEE	Els docents i especialment els orientadors/es, en coordinació amb l'EAP

de la immigració i/o amb l'alumnat amb risc d'exclusió social, en l'àmbit dels centres educatius i els plans educatius d'entorn.

3.2 Mesures i suports concretades a l'INS Vilablareix

El procés genèric per a la detecció, diagnosi i seguiment dels diferents casos al nostre centre és el següent:

Tutor/família/equip docent -> orientador/EAP -> CAEI (*comunicació bilateral*)

A continuació es presenta un llistat de mesures, classificades segons la nomenclatura del Decret d'Inclusió, que l'INS Vilablareix ha anat aplicant en cursos anteriors.

Mesures de caràcter universal

- a. Desdoblaments normatius.
- b. Flexibilitat del currículum: oferta de matèries optatives.
- c. Resposta a la diversitat dins l'aula amb adaptacions individualitzades de continguts i/o criteris d'avaluació.
- d. Elaboració i seguiment de Plans Individualitzats (PI).
- e. Disminució de ràtios (desdoblaments no normatius, optatives...) sempre que els recursos ho permeten.
- f. Grups reduïts de reforç a les matèries instrumentals.
- g. Grups homogenis de suport, en algun nivell, amb ràtios reduïdes.

Mesures de caràcter addicional

- h. Atenció individualitzada per part de les orientadores del centre.
- i. Plans Individualitzats (inclou alumnat amb convalidacions, alumnat repetidor o altres).
- j. Grups SIM⁶.
- k. Projecte Singular.
- l. Flexibilització curricular i/o horària d'alguns alumnes (amb acord de la inspecció educativa).
- m. Altres grups singulars, amb modificació curricular o sense, que es dissenyin en un o més nivells educatius que així ho requereixin: aules obertes o similars.

Mesures de caràcter intensiu

- a. UEC (*Unitats d'escolarització compartides*) o similars: PNO (*Programes de noves oportunitats*) o altres.
- b. Avançament de curs o reducció de la durada de l'etapa educativa per a alumnes amb altes capacitats.

⁶ A l'ANNEX 2 es pot consultar la descripció detallada dels recursos propis del centre pel que fa a grups singulars: Grups SIM i Projecte Singular.

- c. Coordinació amb centres d'educació especial (escolaritzacions compartides).

Hi ha diversos aspectes importants a destacar:

- Les mesures i suports per atendre la diversitat es van modificant i revisant cada curs en funció de les necessitats concretes i dels recursos (humans interns i externs, i d'instal·lacions).
- Les mesures anteriorment llistades poden canviar d'un curs a un altre, i es poden oferir en diferents nivells educatius.
- En cas que des del Departament s'ofereixin nous recursos o mesures, en cursos posteriors, des de l'Institut mirarem d'aprofitar-los si tenim alumnat amb el perfil corresponent per fer-ne ús. Així doncs, aquest llistat és totalment modificable i/o ampliable en cursos futurs.
- De moment no disposem d'alguns recursos que tenen altres centres educatius: aula oberta, aula d'acollida, SIEI... Si en un futur se'ns ofereixen, haurem d'estudiar-ne la viabilitat abans de tirar-los endavant, ja que, almenys pel que fa a les instal·lacions, el centre no disposa dels recursos per desenvolupar-los correctament.
- En situació de pandèmia hem adaptat totes les mesures als grups bombolla del centre, i algunes d'aquestes han desaparegut de manera temporal.

3.3 Recursos de l'INS Vilablareix

Recursos humans

Una prioritat per l'institut és optimitzar els recursos existents (tant materials com humans) al centre per tal d'oferir el màxim d'hores possibles d'ensenyaments amb ràtios reduïdes i afavorir l'atenció a la diversitat de tot l'alumnat.

Pel que fa al tractament de la diversitat, l'institut disposa d'un seguit de recursos humans, que descrivim a continuació:

- Professorat nomenat específicament per atenció a la diversitat (places amb perfil DIV).
- Professorat de l'especialitat d'orientació educativa.
- Suport de l'EAP (visites amb periodicitat quinzenal o inferior)
- Suport dels Serveis Socials (visites amb periodicitat almenys trimestral)

El centre no disposa, almenys fins al curs 21/22, d'altres recursos humans PAE (professionals d'atenció educativa) com poden ser: TIS (tècnics d'integració social), vetlladors/es, mestres d'educació especial o altres.

Recursos materials (instal·lacions)

Totes les instal·lacions de l'institut estan a la disposició de qualsevol activitat que es faci al centre per a l'atenció a la diversitat. Un exemple en són les aules pensades per als grups de reforç.

Altres recursos són:

- despatx d'orientació educativa per tal de realitzar atencions individualitzades;
- aules específiques, o desdoblaments, destinades a l'atenció de grups singulars;
- espais de taller per atendre grups de diversitat.

En la majoria de casos aquests espais tenen una capacitat màxima de 15 o 16 estudiants.

Altres recursos

Mediació:

La mediació va ser introduïda com a eina de gestió de la convivència al curs 16/17. Des d'aleshores, s'ha fet formació al claustre i a l'alumnat, s'han executat diverses mediacions cada curs, i s'han creat grups de mediadors entre l'alumnat del centre.

Agents externs:

Quan la CAEI del centre ho considera necessari, es treballa de manera coordinada amb entitats o institucions externes: CREDA (*Centre de recursos educatius per deficiències auditives*), CREDV (*Centre de recursos educatius per deficiències visuals*), CSMIJ (*Centre de salut mental infantil i juvenil*), DGAIA (*Direcció general d'atenció a la infància i l'adolescència*), fundació Astrid-21 (per a alumnat amb síndrome de Down i/o discapacitat intel·lectual), CEEPSIR...

Coordinació amb les famílies:

Des de tutoria, orientació i CAEI es treballarà de manera conjunta i coordinada amb les famílies per al tractament específic de cada cas que ho necessiti.

4. ORGANITZACIÓ DEL TRACTAMENT DE LA DIVERSITAT AL CENTRE

Les línies generals de treball o actuació de l'INS Vilablareix pel que fa al tractament de la diversitat es concreten en:

Grups heterogenis:

A primer d'ESO es creen els grups-classe de forma heterogènia a partir dels informes que ens arriben de primària, procurant que en els diferents grups-classe hi hagi alumnat procedent de diferents centres, amb diferents capacitats i equilibrats pel que fa al sexe. Aquests criteris també s'intenten mantenir en els cursos posteriors, tot i que les dinàmiques i sociogrames de cada grup poden provocar canvis d'un curs a un altre.

En cas que en algun nivell es proposi algun grup homogeni per al tractament de la diversitat, aquest tindrà ràtios inferiors que la resta de grups del nivell. En moments de currículum diversificat, l'alumnat no estarà en grups-classe i, per tant, es podran barrejar estudiants de tots els grups.

Treball de la CAEI (Comissió d'atenció a l'educació inclusiva):

La CAEI, que es reunirà amb periodicitat setmanal, està constituïda, almenys, per un membre de l'equip directiu (preferiblement coordinació pedagògica), els coordinadors de nivell, algun membre del departament d'orientació i l'EAP quan assisteixi al centre. Hi podran anar altres membres que intervinguin en grups singulars o tinguin responsabilitats associades al tractament de la diversitat. Les NOFC i la PGA anual concretaran la seva composició a cada curs.

La CAEI serà responsable, entre d'altres funcions, de la gestió de les mesures addicionals i intenses a l'institut.

Diagnosi de casos i aplicació de mesures:

- La diagnosi d'alumnat NESE (NEE o no) és responsabilitat del departament d'orientació del centre, en col·laboració amb l'EAP quan sigui necessari. Tots els casos seran tractats i valorats a la CAEI.
- La personalització de mesures aplicades a cada alumne/a també és responsabilitat del departament d'orientació, que és qui les explicarà als EDO (equip docent) corresponents. L'execució i aplicació d'aquestes serà per part dels diferents docents de cada EDO i, quan sigui necessari, seran coordinades pel tutor/a. Així doncs, tot el claustre és partícip en el tractament de la diversitat del centre.

Atencions individualitzades:

Són les atencions que es realitzen per part de l'orientadora amb un alumne o petit grup d'alumnes. Els objectius de les atencions individualitzades són els següents:

- Detectar possibles dificultats mitjançant l'avaluació psicopedagògica.
- Oferir recursos (estratègies i ajudes) i acompanyament als alumnes NESE que ho necessitin, tant en l'àmbit acadèmic com emocional.
- Fer un seguiment del Pla Individualitzat de l'alumnat.
- Orientar acadèmicament i professionalment l'alumnat.

El Departament d'Orientació del centre des del curs 21-22 ha digitalitzat els seguiments que es fan de l'alumnat. Per respectar la confidencialitat, aquests expedients estan sota la custòdia de les orientadores del centre.

La demanda de seguiment d'alumnat per part de l'orientadora segueix el següent protocol: el tutor emplena el full de derivació⁷ i fa la demanda al coordinador de nivell, aquest porta la demanda a la CAEI i allà s'estableixen prioritats d'atenció (casos urgents apart).

Realització dels PI:

El PI (Pla Individualitzat) és un document que recull les mesures i suports que es portaran a terme amb un alumne/a per donar resposta a les seves necessitats. És una eina que es pot modificar amb la idea d'adaptar-se a cada moment⁸.

Ha de tenir PI:

- Alumnat que convalida matèries (música o esports).
- Alumnat que deixa de cursar matèries (modificació curricular): SIM.
- Alumnat del PS.
- Alumnat accelerat (altes capacitats).
- Alumnat UEC.
- Alumnat amb TA validat per l'EAP.
- Alumnat SIEI, d'AA...

⁷ A l'Annex 3 es pot consultar el full de derivació a la CAEI.

⁸ A l'Annex 4 es mostra el model de PI del centre.

Pot tenir un PI:

- Alumnat NESE amb informe social o informe-dictamen.
- Alumnat repetidor.
- Alumnat NEE, diagnosticats per l'orientador/a o des de l'EAP.
- Alumnat amb moltes dificultats detectat des dels EDO, tutor/a o CAEI.
- Alumnat amb moltes matèries suspeses.
- Qualsevol alumnat amb casuístiques especials preocupants (no cal que siguin NESE ni NEE).

Tot i que el responsable del PI és el tutor/a, la seva elaboració es fa de manera conjunta amb l'EDO i l'orientador/a. El tutor la coordina; l'orientador/a redacta la justificació o motivació del pla (cal que sigui clara, curta i entenedora), redacta i explica al professorat, si és necessari, unes orientacions generals diferents per a cada tipus d'alumnat amb trastorn d'aprenentatge⁹ i orienta la resta de professorat per redactar la seva part. Cada professor de l'equip docent elabora la part corresponent a la seva matèria: si hi ha modificació curricular o canvis en l'avaluació, entre d'altres.

Els alumnes amb PI hauran de ser avaluats en relació amb el que s'especifiqui al seu PI. El PI comporta el pas de curs (1r, 2n o 3r) o superació d'etapa a 4t si s'assoleixen els criteris del pla, independentment del nombre de matèries suspeses. D'altra banda, el PI* comporta la superació del curs que indiqui el pla: si l'alumne està matriculat en algun curs posterior, tot i que l'alumne pot passar al curs següent assolint el pla, no comporta l'assoliment del curs actual, i per tant la superació d'etapa quan l'alumne arribi a 4t. L'orientador/a ha d'explicar molt bé aquest fet a les famílies des de 1r d'ESO.

Gestió de l'avaluació:

D'acord amb l'Ordre ENS/108/2018, de 4 de juliol, d'avaluació a l'ESO, els criteris de qualificació per a l'alumnat de diversitat passen a ser qualitius, concretament:

- L'alumnat de reforç i SIM: si fan activitats d'avaluació adaptades, la nota màxima és AS. Si fan les proves ordinàries poden obtenir qualsevol qualificació.
- L'alumnat del Projecte Singular: totes les notes de l'aula de projectes tenen un factor de conversió que esdevé un topall fins a AN.

⁹ A l'Annex 5 es mostren les orientacions generals dels PI per alumnes amb TDAH, dislèxia, TEA.

- L'alumnat de la UEC: les notes d'avaluació externes no les valora el centre, les internes es faran des del departament d'orientació.

Gestió dels grups de reforç:

Hi haurà reforços de les matèries instrumentals (català, castellà i matemàtiques) a tots els cursos d'ESO¹⁰. L'alumnat que assisteixi al grup de reforç es podrà barrejar amb estudiants d'altres grups classe.

Els grups de reforç (grups reduïts: entre 10 i 18 alumnes aproximadament) treballen els objectius de l'aula ordinària, però amb ritmes de treball més personalitzats i aprofundint en els aspectes més funcionals i en les competències. Aquest recurs va dirigit a alumnes amb problemes d'aprenentatge que no presenten problemes conductuals greus. Com que es considera un recurs favorable a l'alumne/a, el mal comportament pot suposar la pèrdua del recurs, a criteri de l'EDO i/o la CAEI.

Pel que fa a la seva composició, cada any es triarà l'alumnat inicial per assistir a aquest tipus de grup a les reunions de traspàs amb primària (per crear el grup de reforç de 1r d'ESO) i a l'EDO final de curs (per fer els grups de reforç de 2n i 3r d'ESO). No obstant això, al llarg del curs, l'EDO pot proposar alumnes i a través de la CAEI es prendrà una decisió.

¹⁰ Cal remarcar que per acord de claustre, amb l'arribada de la 4a línia a 4t d'ESO, el curs 19/20, el grup de reforç passa a ser un dels 4 grups classe del nivell, i deixa de ser un grup apart com passava en el model de centre amb 3 línies. En cursos posteriors el claustre podrà valorar com organitzar-ho.

Gestió de les UEC:

Es proposa als alumnes i les seves famílies el recurs de la UEC quan s'esgoten tots els recursos dels que disposa el centre educatiu i així evitar l'abandonament escolar i la no obtenció del títol. Són alumnes amb dificultats per assolir les competències bàsiques amb el sistema instaurat, que sovint presenten desmotivació acadèmica i/o risc d'exclusió social. Els alumnes hauran de tenir cursat el segon curs de l'ESO, o bé tenir, com a mínim, 14 anys i en cap cas més de 16.

La proposta d'alumnes es trasllada a través de la CAEI a l'EAP, que és qui s'encarrega de gestionar les places a la UEC.

En el cas d'obtenir la plaça, l'alumne passa a tenir un tutor/a a la UEC i un al centre, que en aquest cas és l'orientadora. Des de la UEC hi haurà un seguiment quinzenal via correu electrònic o per telèfon amb la tutora de l'institut. Si hi hagués quelcom urgent, la UEC ho informarà a l'institut i des del centre es notificarà a l'EAP. A final de cada trimestre es realitzarà una reunió d'avaluació amb la UEC i el tutor/a de l'institut. La nota obtinguda serà una mitjana dels resultats de l'alumne a la UEC i a l'Institut, des d'on es farà un seguiment cada 15 dies amb l'alumne i s'avaluarà la realització d'uns dossiers de diferents matèries (català, castellà, matemàtiques i socials-orientació) que es preparen des del Departament d'Orientació¹¹.

Des de l'Institut es revisarà el seguiment de l'alumne trimestralment a la CAEI i a la sessió d'avaluació.

Gestió de l'atenció a la diversitat a batxillerat:

Es concreta, principalment, en:

- Atencions individualitzades.
- Seguiment i/o avaluació per part de l'EAP quan sigui necessari.
- Plans Individualitzats i adaptacions metodològiques.
- Mediació.

¹¹ El tipus de seguiment i l'avaluació interna varia en funció de les hores d'estada a la UEC.

ANNEX 1: Tipus de mesures addicionals i intenses contemplades al Decret d'Inclusió

Mesures i suports addicionals

Constitueixen mesures i suports addicionals: les mesures d'acció tutorial específiques, el suport del mestre d'educació especial, el suport del professor d'orientació educativa, el suport escolar personalitzat, els programes intenses de millora, el suport lingüístic i social, les aules d'acollida, els programes de diversificació curricular, els projectes específics de suport a l'audició i el llenguatge, el projecte de promoció al poble gitano de Catalunya, les aules hospitalàries, l'atenció domiciliària i en hospitals de dia per a adolescents, les unitats en centres de Justícia Juvenil, les unitats en centres de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, i altres actuacions establertes pel Departament d'Educació o pels mateixos centres que poden contribuir a l'educació inclusiva dels alumnes.

Tipus de mesures i suports intenses

1. Constitueixen mesures i suports intenses adreçats als alumnes amb necessitat específica de suport educatiu totes aquelles mesures que els mateixos centres puguin establir d'acord amb el règim d'autonomia de centre i amb el suport dels serveis educatius.
2. Constitueixen mesures i suports intenses per a alumnes amb necessitats educatives especials:
 - a) Els Suports intenses a l'escola inclusiva (SIEI): contribueixen a l'escolarització dels alumnes amb necessitats educatives especials derivades de limitacions molt significatives, tant en el funcionament intel·lectual com en la conducta adaptativa, els quals requereixen al llarg de tota l'escolaritat mesures i suports intenses per poder relacionar-se, participar i aprendre.
 - b) Els Suports intenses a l'audició i el llenguatge (SIAL): contribueixen a l'escolarització dels alumnes amb discapacitat auditiva severa i pregona que requereixin un equipament singular i una especialització professional.
 - c) El suport del personal d'atenció educativa.
 - d) Els programes d'Aula integral de suport (AIS): atenen de forma temporal, integral i intensiva els alumnes en edat escolar obligatòria que presenten necessitats educatives especials associades a trastorns mentals i, o també, trastorns greus de conducta.
 - e) El suport dels Centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos (CEEPSIR).

- f) L'atenció directa dels professionals de suport dels Centres de recursos educatius per a deficients auditius (CREDA).
 - g) L'atenció directa dels professionals de suport del Centre de recursos educatius per a deficients visuals (CREDV).
3. Constitueixen mesures i suports intensius adreçades a alumnes en risc d'abandonament escolar prematur o amb situacions socioeconòmiques i socioculturals especialment desfavorides que poden representar trets d'inadaptació al medi escolar, o d'exclusió social:
- a) Les Unitats d'escolarització compartida (UEC): unitats pensades per a alumnes a partir de tercer curs d'educació secundària obligatòria. Són estratègies de diversificació curricular que permeten organitzar el currículum d'acord amb els àmbits d'aprenentatge i amb una clara orientació pràctica.
 - b) Els Programes de noves oportunitats (PNO): programes per a alumnes que necessiten un suport d'acompanyament més intensiu i la possibilitat d'ampliar el període lectiu, i promouen el disseny i la implementació de l'itinerari personal, educatiu i professional d'aquest alumnat.
4. La reducció de la durada d'alguna etapa educativa per als alumnes amb altes capacitats té el tractament d'una mesura i suport intensiu.

ANNEX 2. Grup SIM i Projecte Singular

Grup SIM

L'Institut organitza els grups de suport i millora (SIM), que són un recurs per 1r, 2n i 3r d'ESO (un grup SIM per a cada nivell¹²), a part dels reforços d'instrumentals que es puguin fer al centre.

L'objectiu és donar un recurs per atendre l'alumnat d'aquests cursos d'ESO amb més necessitats específiques que no disposen de recursos d'atenció a la diversitat de cursos superiors (UEC, projecte singular...), i organitzar-lo de manera que cap alumne cursi matèries de manera parcial.

El grup SIM hauria de servir per donar un suport a l'alumnat amb moltes mancances i per ajudar l'alumnat amb previsió de fracàs escolar, per tal que en arribar a 3r d'ESO hagin adquirit uns hàbits. El perfil d'alumnat pot ser tant en l'àmbit cognitiu com disruptiu.

Durant les hores al grup SIM es treballaran:

- Tècniques d'estudi.
- Gestió emocional.
- Reforç de les matèries que sí que cursen, especialment de les instrumentals, a les que dedicaran almenys 1h setmanal per cadascuna.
- Treball manipulatiu i/o per projectes (només si el professorat que imparteix el SIM ho veu convenient i/o necessari).

Cada any es triarà l'alumnat inicial per assistir a aquest tipus de grup a les reunions de traspàs amb primària (per crear el grup SIM de 1r d'ESO) i a l'EDO final de curs (per fer els SIM a partir de 2n d'ESO i a tots els nivells on n'hi hagi). No obstant això, al llarg del curs, l'EDO pot proposar alumnes pels que se seguirà el *protocol de derivació al grup SIM*¹³.

El nombre màxim d'alumnes del grup hauria de ser entre 8 i 10 alumnes. L'horari d'atenció al grup SIM es fixarà a cada curs i s'hi vincularà l'horari de les matèries que l'alumnat deixi de cursar.

La tutoria de l'alumnat del grup SIM és la mateixa que la del grup de referència. No obstant això, quan la situació ho requereixi es farà un seguiment i entrevistes conjuntes entre el tutor/a i l'orientadora, que serà qui portarà el pes d'hores de classe al grup SIM¹⁴.

¹² Cada any en funció del nombre d'alumnes amb Necessitats Educatives de Suport Específic i els recursos del centre, es valora la possibilitat de més d'un grup SIM per nivell.

¹³ A l'Annex 6 es pot consultar el protocol de derivació al grup SIM.

¹⁴ També pot intervenir-hi professorat amb el perfil de diversitat.

L'alumnat d'aquest grup tindrà un PI on constaran les matèries que deixa de cursar i l'avaluació de totes les que cursa.

Projecte singular

El projecte singular (PS) és un recurs pensat per a alumnat no conductual amb moltes mancances o dificultats acadèmiques. Els alumnes, aprofitant recursos municipals o d'empreses, cursaran unes hores fora del centre (llar d'infants, escoles infantils i primària, brigada municipal, etc.) a través d'un conveni amb cada ajuntament, i/o amb les empreses involucrades, i procurant adaptar l'oferta als seus interessos. L'horari i recursos municipals necessaris per a cada alumne es pactaran amb els ajuntaments.

La resta d'hores, a l'Institut, els alumnes treballaran matèries instrumentals, la preparació de les proves d'accés a CFGM, realitzaran treball teòric i manipulatiu i/o per projectes i, per últim, també estaran unes hores amb el seu grup de referència, amb les adaptacions necessàries, si és el cas.

El grup de PS està format per un màxim de 15 alumnes i té un tutor de referència al centre, que és el vincle d'enllaç amb els ajuntaments.

Aquest recurs té com a objectiu principal l'assoliment de les competències bàsiques de l'ESO. Alhora, pretén encaminar l'alumnat participant al món laboral o cap a recursos acadèmics adequats per a ells.

La proposta inicial d'alumnat assistent al grup de PS s'elaborarà des de l'ED o la CAEI, i els EDO del curs anterior. Durant el curs, la seva composició serà revisada per la CAEI i les propostes de modificació les farà la pròpia CAEI i/o els EDO amb alumnat susceptible de formar part del grup. La proposta de cada alumne serà ratificada per l'acord de la família i la signatura d'un contracte de compromís per part de la família i de l'alumne.

Tot l'alumnat d'aquest grup tindrà un PI. A més, i tal com consta a les NOFC, a l'apartat "funcions i tasques de la orientadora del centre", l'orientadora també participarà en la tutoria d'aquest alumnat, col·laborant en totes les tasques necessàries.

Aquest alumnat, quan l'organització i calendari del centre així ho requereixin, pot tenir una sessió específica d'avaluació per a ells. A la sessió d'avaluació cal que hi assisteixi tot el professorat que tingui docència amb aquest alumnat (no només l'EDO de diversitat), tant si els té totes les hores de la seva matèria com si només el té alguna hora setmanal.

ANNEX 3: Full de derivació a la CAEI

DADES PERSONALS

Nom i cognoms:

Data de naixement:

Curs:

Tutor/a:

MOTIU DE CONSULTA

Actualment, què és el que més et preocupa de l'alumne:

Passos donats fins ara per millorar la situació actual (actuacions a l'escola, intervencions o consultes fetes fora de l'escola):

DADES FAMILIARS D'INTERÈS

DADES ESCOLARS D'INTERÈS:

APRENENTATGES

Àrees o aspectes en els quals presenta dificultats i nivell d'assoliment.

ÀMBIT LINGÜÍSTIC

ÀMBIT MATEMÀTIC- TECNOLÒGIC

ALTRES ÀMBITS

ASPECTES RELACIONAL I EMOCIONALS

Sociabilitat (relació amb els companys, relació amb els adults, etc.) i estat anímic:

RESOLUCIÓ DE LA CAEI

La CAEI deriva l'atenció de l'alumne/a a:

Data:

ANNEX 4: Model de PI del centre

1. Dades personals de l'alumne/a

Nom i cognoms:	Sexe: Data de naixement: País de naixement:
Estudi: Nivell:	Grup: Tutor/a:
<u>Alumne NESE (Sí/No) (1):</u>	Té PI de cursos anteriors Sí ☐ No ☐ <u>Data d'inici del PI:</u> <u>Data de fi del PI:</u>

Dades Equip PI

Professorat: Orientadora:	EAP:	Professionals externs:
------------------------------	------	------------------------

Tipus de PI: PI PI* Matèries _____

A/ Motius NESE (2) Marcar amb una X on calgui

NESE NO NEE					
☐ I10 situacions econòmica	☐ K10 Trastorn d'aprenentatge	☐ J10 Altes capacitats	☐ Malaltia	☐ H10 Alumnat nouvingut	☐ Altres
NESE + NEE					
☐ A10-D30 Discapacitat degenerativa greu	☐ E10TEA	☐ F10 Alteracions greus conducta	☐ Malaltia		
Especificar tipus i codi: _____					

Mesures i suports (3) Marcar amb una X on calgui

Atenció CREDA (audició) ☐ (visual) ☐	Atenció domiciliària ☐
Fisioterapeuta EAP ☐	Programa de diversificació curricular PS/SIM(insti) ☐
Unitats d'escolarització compartida (UEC) ☐	

Mesures i suports assignats al centre: suport del professor d'orientació del centre

B/ Motiu o motius PI (6) Marcar amb una X on calgui

Alumne NEE ☐	Nouvingut ☐
SIM: simultaneïtat música ☐ dansa ☐ esports ☐	Suport lingüístic ☐
NESE traspàs d'etapa ☐	Reducció durada dels estudis a l'etapa ☐
Criteris avaluació diferents al curs corresponent ☐ (PI*)	Mesures addicionals CCBB ☐

Trastorn d'aprenentatge o PI com a requisit ☐ dislèxia ☐ TDA ☐ TDAH ☐ altres _____	Alumnes en centres de salut, justícia ☐
---	---

2. Justificació (a omplir per l'orientador/a / CAEI / EAP)

Breu descripció argumentada de la necessitat que l'alumne/a tingui un PI:

Anoteu en quin document administratiu de centre es recull la presa de decisió (acta de la CAEI, acta d'avaluació, reunió d'equip docent...).

3. Àrees i tipus d'adaptació que es proposa: (a omplir per l'EDO excepte la primera columna que a 1r d'ESO ho ha de fer l'orientadora, a partir de 2n ESO ho ha de fer el tutor mirant el PI del curs anterior)

Ompliu només el quadre d'aquelles matèries amb algun tipus d'adaptació del Currículum, si alguna matèria no es cursa, indiqueu-ho, escrivint "No cursada" a la columna del Nivell Inicial. No cal descriure-hi adaptacions metodològiques.

Matèries	Nivell d'assoliment de partida (per exemple: 1r ESO o 5è primària)	Continguts/Competències (per exemple, indicar nivell de referència)	Criteris d'avaluació (per exemple, indicar nivell de referència i/o canvis en els criteris de qualificació)	Nivell assoliment final objectiu (per exemple: 2n ESO o 6è primària)	Matèries pendents de cursos anteriors
Llengua catalana i literatura					
Llengua castellana i literatura					
Llengua estrangera					
Matemàtiques					

Matèries	Continguts/Competències (per exemple, indicar nivell de referència)	Criteris d'avaluació (topalls de nota ...)	Nivell assoliment final objectiu
Ciències de la naturalesa			
Ciències socials, geografia i història			
Educació física			
Tecnologies			
Educació visual i plàstica			
Música			

4. **Horari** (sempre i quan es modifiqui)

5. Informació a la família

El pare, mare o tutors legals són informats d'aquest Pla de Suport Individualitzat i n'acorden el seguiment amb el tutor/a de l'alumne/a.

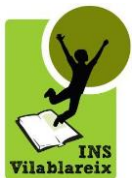
Signatura del pare, mare
o del tutor/a legal

Signatura del tutor/a
de l'alumne/a

Vistiplau i aprovació
director

Nom:
Cognom:

Data:
Segell:

ANNEX 5: Orientacions generals dels PI (TDAH, Dislèxia, TEA)

Orientacions metodològiques TDAH/TDA

Situació a l'aula:

- Evitar situar-lo en un lloc on es pugui distreure. Cal considerar que estigui **assegut amb un alumne tranquil i bon estudiant** i evitar canviar-lo de lloc sovint.

Estratègies metodològiques generals:

- **Reforç positiu.**
- **Ajuda per organitzar-se** millor:
 - **Recordatori de dates i seguiment de l'agenda.**
 - **Repetició d'instruccions de manera ordenada:** necessita sentir les coses més d'una vegada.
 - **Fraccionament d'activitats:** activitats **curtes i variades amb instruccions concretes** per evitar el cansament i afavorir la concentració.
- Altres aspectes en la gestió de les activitats (deures i activitats d'avaluació):
 - **Valorar el procés:** Valorar més el contingut dels treballs i tasques que se li demanen que la manera de portar-les a terme o presentar-les.
 - **Oferir-li més temps** per fer les activitats o reduir la quantitat.
 - Assegurar-se que **ha entès les instruccions** abans de començar la tasca.
 - Evitar donar moltes ordres orals al mateix temps i utilitzar **suports variats**, acompanyar les explicacions amb imatges, presentacions digitals, etc. Així li serà més fàcil seguir la dinàmica de l'aula.
 - **No copiar els enunciats** dels exercicis.
 - Realitzar **adaptacions en l'extensió, l'estructura i en el format de les activitats d'avaluació.**
 - Supervisar que ho hagi **contestat tot** abans de lliurar les activitats.
 - Cal triar els criteris que s'aplicaran per a la correcció de la **llibreta**, tenint en compte que l'alumnat amb TDAH presenta dificultats en la planificació i en l'organització.
- Estratègies davant la **hiperactivitat:**

- **Evitar les situacions que l'alumne/a amb TDAH no controla.** Per exemple: deixar-lo molt de temps inactiu.
- **Permetre** moments de **moviment** si veiem que està neguitós, mogut. Aprofitar perquè vagi a buscar paper, retolador de pissarra, etc.
- En els moments que no estigui fent cap activitat acadèmica, serà bo fer-li fer **activitats de col·laboració que exigeixin moviment**: esborrar la pissarra, repartir proves o papers, recollir material... Amb això encarrila la seva inquietud motora cap a formes positives, ja que no és possible eliminar-la totalment. També millora la seva autoestima i la relació amb els altres.
- És millor **ignorar la seva inquietud motora lleu** (moure's en el seient, jugar amb el llapis...). D'aquesta manera aconseguim disminuir aquestes conductes ja que, amb elles, no aconseguim cridar la nostra atenció.
- És recomanable **no privar-lo de l'esbarjo**, ja que només incrementa la seva inquietud motora.
- Quan estigui inquiet o alteri el funcionament de la classe, és convenient **fer-lo sortir a fora durant un període de temps** que no superi els 10 minuts. Quan estigui més tranquil, podrà tornar entrar a la classe.
- Ús del llenguatge no verbal per calmar-lo.

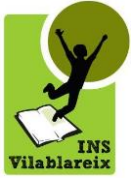
Orientacions metodològiques Dislèxia

Situació a l'aula:

- Cal tenir en compte la **ubicació** dins l'aula: si està davant li permetrà escoltar millor, a més de poder acompanyar-lo preguntant si ha entès l'explicació i repetir-li més a poc a poc, si cal.

Estratègies metodològiques generals:

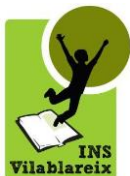
- Es recomana facilitar l'ús de les **TIC** (permet utilitzar correctors ortogràfics, ordenar i presentar amb major pulcritud els treballs, redaccions...).
- Compartir tota la **informació** possible a l'**àmbit digital** (presentacions, web, llibre digital, etc.) li facilitarà la feina, no caldrà que agafi apunts o còpies de la pissarra.
- Intentar que la **classe** sigui **estructurada, predictable i ordenada**: l'ajudarà a organitzar-se fer un índex a la pissarra del que es tractarà

- aquell dia, escriure les paraules clau, seqüenciar els passos a fer per dur una tasca, etc.
- **No fer-li copiar** els enunciats dels exercicis a la llibreta sinó fer-ne un resum o escriure'n les paraules clau. Tampoc les faltes del dictat; només corregir-les (per no desanimar-lo).
 - **Acceptar preguntes** durant les classes: possiblement no recordarà el que acaba de llegir i això afectarà la seva comprensió.
 - Acceptar que trigarà més temps a aprendre i també que es cansarà més ràpid: si és necessari se li donarà **més temps** per fer les activitats i prioritzar-ne les més importants (fer un exercici de cada modalitat).
 - **Fraccionar el treball:** fer exercici per exercici i no tots de cop.
 - Facilitar l'**aprenentatge de conceptes nous:** va bé un suport visual (diccionari amb imatges, esquemes, mapes conceptuals, etc.). Necessita **relacionar-ho amb l'experiència prèvia, veure la funcionalitat.**
 - Ajudar-lo en els exercicis que necessitin **comprensió lectora**; llegir-li o explicar-li l'enunciat, ajudar-lo a buscar paraules claus.
 - Potenciar el **redactat amb frases curtes** o passar per alt l'estil del redactat: donar més valor al contingut que a la forma de l'expressió escrita.
 - **No obligar-lo a llegir;** si vol fer-ho, serà una lectura de 3-4 línies; en el cas que sigui necessari, també se li pot anticipar quin fragment llegirà perquè el vagi practicant.
 - Evitar comentaris negatius (manca d'esforç i motivació...) ja que poden disminuir el seu rendiment i la seva autoestima. Ressaltar punts forts i **felicitar-lo per la seva voluntat, per cada pas** o petit progrés.

Estratègies en les activitats d'avaluació:

- Es recomana fer **preguntes curtes**. Si cal, podem dividir-les i/o explicar-li què ha de fer. Si veiem que hi ha diverses instruccions en una pregunta, se li poden **subratllar** les diferents activitats que ha de fer o desglossar la pregunta.
- Assegurar-nos que **ha entès les preguntes**, demanar-li si necessita algun aclariment.
- Si cal, donar **més temps** per fer l'activitat i una segona oportunitat **oral**.
- No baixar la nota per **faltes d'ortografia** en aquelles matèries en què no s'avalua la llengua.
- Si ens trobéssim amb **respostes mal redactades**, on entreveiem el que vol explicar, però amb una explicació pobra, valorar si cal complementar aquesta prova escrita amb una explicació oral

complementària. En el cas de fer-ho, l'alumne haurà de demostrar oralment el domini dels continguts específics que se li demanen.

- Millorar la distribució visual de les activitats d'avaluació per fer-les més **simples i ordenades**. Augmentar la font (equivalent a l'Arial 12).
- **Utilitzar imatges** per il·lustrar el que se li demana sempre que sigui possible.

Orientacions metodològiques TEA

Atès que el TEA comporta dificultats i afectació en el desenvolupament de l'àrea del llenguatge i la comunicació, en la interacció social, relació amb els altres i l'entorn; i en la flexibilitat del pensament i del comportament (rigidesa, conductes repetitives i interessos restringits), es treballaran aquestes tres àrees amb les actuacions següents:

1. Insistència en les rutines:

Se sobrepassen fàcilment davant dels canvis i són sensibles a factors ambientals estressants. Se solen manifestar de forma ansiosa davant de qualsevol situació que no esperen, que no poden preveure.

Suggeriments:

- Proporcionar-li un ambient previsible i segur.
- Minimitzar les transicions.
- Oferir una rutina diària.
- Poder evitar les sorpreses, anticipar sempre que es pugui qualsevol canvi en l'horari.
- Treballar molt amb suports visuals: calendari, agenda, horari i deures.
- Ajudar a alleugerir la por a allò desconegut, ajudant-lo a conèixer la nova situació.

2. Dificultats en la interacció social

Pot comportar poca capacitat per comprendre regles socials, pot ser que no els agradi el contacte físic i poden malinterpretar les claus socials, amb poca habilitat per iniciar i mantenir una conversa. Així mateix, poden utilitzar tant la mirada com el llenguatge corporal de forma inadequada i poden tenir un llenguatge ben desenvolupat però la comunicació pobre.

Suggeriments:

- Intentar protegir l'alumne davant d'intimidacions i burles.

- Fer èmfasi a les bones habilitats acadèmiques que tingui i que fomentin la seva bona acceptació.
- Ensenyar-li un repertori de respostes per utilitzar en diferents situacions socials, ja que en moltes ocasions no sap com interactuar amb els companys.
- Explicar-li per què la seva resposta ha estat incorrecta i quina hauria estat la correcta, ja que aquest alumnat no té intuïció o instint social i, per tant, ha d'aprendre les habilitats socials de manera intel·lectual.
- Limitar el temps que tendeix a aïllar-se.

3. Interessos restringits i molt particulars

Poden manifestar preocupacions o fixacions estranyes. Se solen negar a aprendre coses que no estan relacionades amb el seu interès.

Suggeriments:

- Limitar aquest interès a una estona concreta i que només pugui fer preguntes del tema en aquest moment pactat, o en estona d'esbarjo.
- Felicitar-lo per comportaments socials simples (per exemple, si sap respectar el torn de paraula i esperar-se a respondre).
- Explicar-li normes clares i saber què s'espera d'ell.
- Adaptar el material al voltant del seu centre d'interès i gradualment anar introduint altres temes.

4. Escassa concentració, dificultats d'atenció

Se solen distreure fàcilment i solen ser desorganitzats. No diferencien allò rellevant, la seva atenció es focalitza en estímuls poc significatius per a nosaltres.

Suggeriments:

- Dividir les tasques en petites unitats.
- Posar-li una durada determinada per fer la feina.
- Establir un límit clar i un programa estructurat i mostrar que el compliment de la tasca condueix a un reforç positiu.
- Tenir en compte el ritme de treball lent i desorganitzat, potser cal plantejar una disminució en la càrrega de deures si l'alumne es veu desbordat.
- Ubicar l'alumne a prop del professor/a dins l'aula.
- Fer un *feedback* continuat. Cal buscar signes/accions per reconduir-lo a mantenir l'atenció.

5. Escassa coordinació motora

Solen ser poc hàbils en l'exercici físic i amb dificultats grafomotores, en la grafia, en el dibuix... En motricitat grossa, fins i tot, poden caminar de forma rígida.

Suggeriments:

- Plantejar si poden evitar participar en esports competitius, ja que la dificultat de coordinació els pot provocar frustració i donar lloc a bromes per part dels altres.
- Flexibilitzar el temps per acabar les tasques: poden necessitar més temps per acabar els exàmens perquè escriuen més lentament.

6. Dificultats acadèmiques

Malgrat que puguin tenir un QI dins la normalitat o superior i una memòria excel·lent, poden presentar dificultats en els aprenentatges que requereixen capacitat d'abstracció, generalització i raonament (ex. resolució de problemes).

Suggeriments:

- Oferir un programa de treball individualitzat que l'ajudi a tenir èxit, ja que l'aprenentatge ha de ser gratificant i no produir ansietat.
- No assumir que tot allò que llegeixen ho assoleixen o que ho entenen com nosaltres pensem.
- Donar explicacions molt concretes, de forma addicional i simplificant els conceptes abstractes.
- Treure partit de la seva excepcional memòria.
- Exigir, d'acord a les seves possibilitats, per avançar en la qualitat dels seus treballs.

7. Vulnerabilitat emocional

Acostumen a tenir manca de recursos emocionals de forma natural per respondre a les demandes i/o situacions que es donen a l'entorn escolar.

Tenen l'autoestima baixa i solen ser molt autocrítics (no accepten l'error), insegurs i amb baixa tolerància a la frustració.

Poden presentar hipersensibilitat a estímuls visuals i auditius, ansietat i estrès.

Suggeriments:

- Anticipar-se i preveure els canvis.
- Donar-li estratègies perquè quan se sent desbordat es pugui autocontrolar (autoregulació).
- Adoptar una postura ferma i molt coherent a l'alumne.
- Tenir un referent amb el qual pugui sentir-se segur i acompanyat.
- Què es pot fer si apareix un comportament inadequat:
 - Parlar de forma clara i tranquil·la, sense gesticular massa per no interferir la comprensió.
 - Explicar exactament el comportament que ha fet malament i l'adequat que s'espera d'ell.
 - No utilitzar metàfores, ironies o dobles sentits per fer l'explicació.
 - Si observem major ansietat o nerviosisme, anticipar la situació, si és possible, negociant o presentant alternatives o desviant la seva atenció a altres temes.
 - Analitzar les causes del perquè es comporta així. Darrere el comportament inadequat hi ha un motiu que costa de comprendre. Caldrà ajudar-lo a aprendre dels errors.
 - En casos excepcionals, valorar si pot necessitar sortir de classe i mostrar flexibilitat per part del docent.
 - És fonamental que la persona de referència pugui anticipar-li els canvis i donar-li suport emocionalment en moments de molta ansietat o per tal d'afavorir la seva adaptació.

ANNEX 6: Protocol de derivació al grup SIM

1. Tutor/a amb suport de l'EDO fa el full de derivació de l'alumne/a a la CAEI.
2. Des d'orientació:
 1. Revisió del seu expedient (diagnòstics, proves passades...).
 2. S'atén individualment l'alumne/a per preguntar-li com va, explicar-li breument la visió del professorat i comentar-li que hem pensat a passar-li algunes proves per veure com el podem ajudar.
Proves: Raven II, *Figura de rey*, *test de Caras* i proves curriculars CANALS (passar d'un curs o dos inferior).
3. Retorn a la CAEI, coordinadors i EDO de la valoració feta des d'orientació.
4. Retorn a la família per part del tutor/a i, si és necessari, amb l'orientador/a.
5. Presa de decisió de l'EDO i la CAEI.